

ПАРТИЗАНСКА ОАЗА У САНЦАКУ

Златарска и Прибојска чета добиле су задатак да 26. новембра 1941. године нападну италијанску гтосаду у Прибојској Бањи. Италијани су брзо интервенисали тенковима, и артиљеријом па и са неколико авиона и наш напад није успео.

Повукли смо се у правцу Радоиње.

Сутрадан су Златарска и Сјеничка чета под истом командом кренуле у село Хисарцик с намером да, придобију за народноослободилачку борбу њихову милицију, која је била под командом хоце Сулејмана Пачариза. У Каћеву и Хисарцику одржане су конференције на којима је говоресто о циљевима наше борбе. Људи су пажљиво слушали и одобравали наша излагања јер су ова села била изложена честим нападима четника који су свуда пљачкали и злостављали.

Овде смо се затекли 28. новембра кад је од Главног штаба за Санцак стигло наређење да се хитно вратимо у Радоињу и прихватимо партизанске јединице које су се под борбом повлачиле из Ужица.

Златарска чета стигла је у Радоињу 30. новембра.

До повлачења партизанских јединица из западне Србије, нововарошки срез је са деловима милешевског, прибојског и сјеничког, чинио слободну територију која се простирала углавном у пределу између Увца и Лима. Четвртог децембра ослобођена је и Нова Варош тако да је ова нова слободца територија безбедно прихватила све партизанске јединице које су се повукле из Ужичке републике. Народ је радо прихватио борце и дао им све што је могао за опоравак, исхрану, одећу и обућу.

Одмах по ослобођењу Нове Вароши, 4. децембра 1941. године, образован је Срески народноослободилачки одбор, а по селима су изабрани месни народноослободилачки одбори, као замена дотадашњим одборима за помоћ фронту, формираним још у току припрема за устанак. У Новој Вароши су почеле с радом партизанске радионице: кројачка, обућарска, радионица за поправку оружја, пекаре за исхрану бораца и становништва и др. Укратко, организован је живот једне друштвене заједнице која је борцима омогућила предах и опоравак после тешких борби, вођених месе

цима у западној Србији и Шумадији. Таква организација је омогућила да се са ове слободне територије пуна два месеца, све до 6. фебруара 1942. године, воде тешке борбе у свим правцима око ове мале партизанске оазе.

Драгоцену помоћ су нам тада пружили партијски и политички активисти из Србије и ЦК КПЈ док је боравио на територији између Увца и Лима. Она се видно одразила на рад партијске организације у нововарошком срезу. На састанку Обласног комитета КПЈ за Санцак који је одржан 10. децембра 1941. у Новој Вароши био је присутан и друг Едвард Кардељ, тада члан Политбироа ЦК КПЈ. После анализе дотадашњег рада, друг Кардељ је указао на најважније проблеме и задатке партијске организације у Санцаку у тадашњем моменту.

Становништво овог подручја је за узврат пружило свестрану помоћ борцима који су се повукли из Ужичке републике, а којих је тада овде пристигло око 2.000. С њима су у Санцак стигли Врховни штаб и остале партизанске установе. На овој територији, Врховни штаб је донео историјске одлуке о формирању првих пролетерских бригада.. .

Чедомир ДРУЛОВИЋ